

Адресы: 422870, ТР, Әлки районы,
Иске Үргәагар авылы, Г.Тукай урамы,
4 йорт, тел/факс 8 (84346) 73776

422870, РТ, Алькеевский район,
с.Старые Ургагары, ул.Г.Тукай, д.4
тел/факс 8 (84346) 73776

КАРАР

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

2026 елның 13 марты

Иске Үргәагар авылы

№ 2

2026-2028 елларга Татарстан Республикасы
Әлки муниципаль районының Яңа Үргәагар
авыл жирлегендә кече һәм урта бизнесны
үстерү" муниципаль программасын раслау
турында

Әлки муниципаль районының Яңа Үргәагар авыл жирлегендә кече һәм урта бизнесны үстерү һәм кече һәм урта бизнес субъектларына эшчәнлек алып бару өчен уңай икътисади мохит тудыру максатыннан , 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы "Бердәм дәүләт хахимияте системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль законга, 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы "Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында " Федераль законга, 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ЗРТ номерлы "Татарстан Республикасында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында" ТР Законына ярашлы, Әлки район прокурорының 2026 елның 28 гыйнварындагы 02-08-02-2026 / 61-26-20920007 номерлы федераль законнарны бозуларны бетерү турындагы тәкъдимен карап, Яңа Үргәагар авыл жирлекләре башкарма комитеты Татарстан Республикасының Әлки муниципаль районы

ЧАРАЛАР БИРӨ:

Өлеге карар қушымтасына туры китереп, "2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Яңа Үргәагар авыл жирлегендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү" муниципаль программасын расларга .

2. Бу карарны авыл жирлеге халқының күпләп жыела торган урыннарында бастырып чыгарырга һәм аны Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

Татарстан Республикасы
Яңа Үргәагар авыл жирлеге
Әлки муниципаль районы
Башкарма комитет житөкчесе

А.А. Рәхимжонов

Кушымта
Әлки муниципаль районының Яңа
Үргәагар авыл җирлеге башкарма
комитеты карарына
2026 елның 13 мартыннан,
2 нче сан

"КЕЧЕ ҺӘМ УРТА ЭШКУАРЛЫКНЫ ҮСТЕРҮ" ПРОГРАММАСЫ
ЯҢА ҮРГӘАГАР АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
ӘЛКИ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
2026-2028 еллар өчен"

2026 ел

Эчтәлек

Программа паспорты

1. Программаны гамәлгә ашыру даирәсенең тасвирламасы. Программа хәл итәргә омтылган проблемалар һәм аларны хәл итү юллары.
2. Программаның максаты, бурычлары, төп кәтелгән йомгаклау нәтижәләренең тасвирламасы, аны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары
3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы
4. Программаның социаль-иқътисади нәтижәләлеген бәяләү

Программа паспорты
 "Кече һәм урта бизнесны үстерү
 Яңа Үргәгар авыл җирлеге
 Татарстан Республикасының Әлки муниципаль районы
 2026-2028 елларга еллар"

Программаның исеме	2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Яңа Үргәгар авыл җирлегендә кече һәм урта бизнесны үстерү" программасы (алга таба Программа дип атала)										
Программаны эшләү өчен нигез	2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы "Дәүләт хакимиятенең бердәм системасында җирле үзидарәнең гомуми принциплары турында"гы Федераль закон; 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы "Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында"гы Федераль закон; 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ЗРТ номерлы "Татарстан Республикасында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү										
Программа эшләүче	Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Яңа Ургагар авыл җирлеге башкарма комитеты										
Программаны финанслау күләме һәм чыганақлары	<p>Программаны җирле бюджеттан финанслауның гомуми күләме 3000 сум тәшқил итә, шул исәптән:</p> <p style="text-align: center;">(мең сум)</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>Ел</th> <th>Җирле бюджет акчалары</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2026 ел</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>2027 ел</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>2028 ел</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Барлығы</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	Ел	Җирле бюджет акчалары	2026 ел	1	2027 ел	1	2028 ел	1	Барлығы	3
Ел	Җирле бюджет акчалары										
2026 ел	1										
2027 ел	1										
2028 ел	1										
Барлығы	3										
Программаның максаты	Кече һәм урта бизнесны үстерү өчен уңай шартлар тәэмин итү, инновацион иқътисад формалаштыруда төп компонент буларак кече һәм урта бизнесның санын арттыру һәм көндәшлеккә сәләтлелеген тәэмин итү, шулай ук торак пунктның социаль-иқътисади үсеше проблемаларын хәл итүгә аларның өлешен арттыру.										

Программаның максатлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Торак пунктта кече хужалыкларның тотрыклы үсеше өчен шартлар тудыру; 2. Эшқуарлык өчен кадрлар потенциалын үстерү; 3. Кече һәм урта бизнес өчен консультация хезмәтләренең сыйфатын яхшырту; 4. Икътисади яктан актив халыкны эшқуарлык эшчәнлегенә җәлеп итү.
Программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2026-2028 еллар
Программаны гамәлгә ашыручылар	Кече һәм урта бизнес, шулай ук үзмәшгульләр Әлки муниципаль районы, Әлки муниципаль районының Яңа Үргәагар авыл җирлеге башкарма комитеты
Программа максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның кетелгән йомгаклау нәтиҗәләре	<p>Программа чараларын тулысынча гамәлгә ашыру безгә 2028 елның ахырына кадәр түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - микропредприятиеләр һәм шәхси эшқуарлар тарафыннан җитештерелгән продукция (хезмәт күрсәтү) әйләнешенең еллык үсешен саклап калу ; - Әлки муниципаль районында эшләүче кече һәм урта бизнес субъектлары (шул исәптән үзмәшгульләр) санының ел саен артуын саклап калу; - микропредприятиеләр) һәм урта предприятиеләр хезмәткәрләренең уртача санының (тышкы өлешчә эш көне хезмәткәрләрен исәпкә алмаганда) барлык предприятиеләр хезмәткәрләренең уртача санында (тышкы өлешчә эш көне хезмәткәрләрен исәпкә алмаганда) өлешен арттыру ; - кече һәм урта бизнес предприятиеләренә консультация ярдәме күрсәтү; - кече һәм урта бизнес секторында яңа эш урыннары булдыру (шул исәптән яңа теркәлгән шәхси эшқуарлар); <p>Шуның белән беррәттән, Программа чараларын гамәлгә ашыру кече һәм урта бизнес инфраструктурасының уңышлы эшләве өчен шартлар тудыруны, кече һәм урта бизнес өлкәсендә товарлар (эшләр, хезмәтләр) җитештерү күләмен арттыруны, шулай ук аларның эшчәнлегеннән авыл җирлеге бюджетына салым керемнәрен арттыруны күздә тоту.</p>

1. Программаны гамәлгә ашыру даирәсенә тасвирламасы. Программа хәл итәргә омтылган проблемалар һәм аларны чишү юллары

2026 елда Әлки муниципаль районының Яңа Үргәгагар авыл җирлегендә 1 кече һәм урта предприятие (2025 елга караганда 0 гә күбрәк), 1 шәхси эшқуар (2024 елга караганда 0 гә күбрәк), 4 үзмәшгуль граҗдан (2025 елга караганда 1 гә күбрәк) үз эшчәнлеген алып барган.

1 нче таблица

Яңа Үргәгагар авыл җирлегендә эшқуарлык секторын үстерүнең төп тенденцияләре
Татарстан Республикасының Әлки муниципаль районы

Индикатор	2023 ел ел (факт)	2024 ел ел (факт)	2025 ел ел (дәрәҗә)
Икътисади яктан актив эшқуарлык субъектлары саны:	2	2	2
кече һәм урта предприятиеләр, берәмлекләр	1	1	1
шәхси эшқуарлар - барлығы, берәмлек	1	1	1
үзмәшгульләр , берәмлекләр	3	3	4

2 нче таблица

Икътисади эшчәнлек төре буенча кече һәм урта бизнес субъектлары саны

Эшчәнлекләр	Үлчәү берәмлекләре	чынбарлыктагы бәя
		01.01.2026 көнгә
Икътисади яктан актив кече бизнес субъектларының гомуми саны исәпкә алынган	берәмлекләр	8
шул исәптән икътисади эшчәнлек төрләре буенча: Авыл хужалыгы, аучылык һәм урман хужалыгы	берәмлекләр	2
Балык тоту, балык үрчетү	берәмлек	-
Тау эшләре	берәмлек	-
житештерү тармаклары	берәмлек	-
Электр энергиясе, газ һәм су житештерү һәм	берәмлек	-
Төзелеш	берәмлек	-
Күпләп һәм ваклап сату; автомобильләре,	берәмлек	-
Кунакханәләр һәм ресторанның	берәмлек	-
Транспорт һәм элемент	берәмлек	-
Финанс эшчәнлеге	берәмлек	-

Күчәмсез милек белән бәйлә операцияләр,	берәмле	-
Дәүләт идарәсе һәм хәрби куркынычсызлык;	берәмле	-
Мәгариф	берәмле	-
Сәламәтлек саклау һәм социаль хезмәтләр	берәмле	-
Башка коммуналь, социаль һәм шәхси	берәмле	-
Йорт хужалыгы хезмәтләрен күрсәтү	берәмле	-
Экстерриториаль оешмалар эшчәнлеге	берәмле	-
Башкалар	берәмле	6

Төп күрсәткечләренә анализлау төбәктә кече һәм урта бизнес үсешендә уңай динамика күзәтелә.

Кече һәм урта бизнесны үстерүгә ярдәм итү өчен киң чаралар гамәлгә ашырыла :

- жиһазлар арендасы системаларына ярдәм күрсәтү һәм кече һәм урта бизнес чыгымнарын субсидияләү,

төрле икътисади эшчәнлек төрләрендә кече һәм урта бизнесны үстерүгә юнәлтелгән микрокредитлар бирү ;

- кече һәм урта бизнес вәкилләре һәм үз бизнесын башларга планлаштырган шәхесләр өчен консультацияләр бирү системасы, шулай ук күп санлы белем бирү проектлары һәм тренинглар эшли;

- программалар гамәлгә ашырыла кооперативларны, шәхси хужалыкларны, яңа башлап жиһәрүче фермерларны һәм гаилә фермаларын үстерүгә ярдәм күрсәтү һәм эшқуарлыкка ярдәмнең башка формалары;

- кече һәм урта бизнес предприятияләренең продуктларын популярлаштыру өчен чаралар үткәрелә, шул исәптән бизнес-миссияләр, конференцияләр, тренинглар, шулай ук күргәзмә һәм ярминкә чаралары;

- башка ярдәм чаралары .

Кече бизнес предприятияләренә мәгълүмати ярдәм күрсәтү һәм бизнес булдыруны стимуллаштыру буенча актив кампания кысаларында, аның максаты - житештерү һәм хезмәт күрсәтү белән шөгильләнүче, эчке һәм тышкы базарларда көндәшлеккә сәләтле кече һәм урта предприятияләр санының тотрыклы үсешен тәэмин итү, түбәндәгеләр гамәлгә ашырылды: барлык мәгълүмат Әлки муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылды, һәм эшқуарлыкның конкрет мәсьәләләренә багышланган һәм бу өлкәдәге актуаль мәсьәләләренә тикшерүгә, шулай ук аны алга таба үстерү өчен уртак чаралар эшләүгә юнәлтелгән очрашулар, конференцияләр, форумнар һәм түгәрәк өстәлләр даими рәвештә үткәрелде.

Кече һәм урта бизнес субъектларын кече һәм урта бизнес субъектларына һәм үзмәшгульләргә дәүләт ярдәме күрсәтүнең гамәлдәге чаралары, шулай ук эшқуарлык өлкәсендәге законнардагы үзгәрешләр турында хәбәрдар итү өчен кызыксынучы оешмалар белән берлектә даими рәвештә чаралар үткәрелде.

2. Программаның максаты, бурычлары, көтелгән төп йомгаклау нәтижеләренең тасвирламасы, аны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары

Программаның кече һәм урта бизнесны хуплауга һәм үстерүгә юнәлтелгән максаты - бизнес активлыгы үсеше өчен уңай климат тудыру, эшқуарлык үсешенә төп чикләүләрнең йогынтысын киметү һәм эшқуарлыкка ярдәмне Әлки муниципаль районының Яңа Үргәгар авыл җирлегенең стратегик максатларына, бурычларына һәм үсеш өстенлекләренә интеграцияләү .

Моның өчен урта вакытлы чорга социаль-икътисади үсешнең төп максатлары билгеләнә һәм бу максатлар кысаларында кече һәм урта бизнесны хуплау чаралары гамәлгә ашырылырга тәкъдим ителә.

Эшлекле жәмгыятьнең сораштырулары һәм анкеталары мәгълүматларына нигезләнәп, торак пунктта эшқуарлык үсешенә комачаулый торган төп проблемалар түбәндәгеләр:

- кадрлар житмәү;
- кече һәм урта бизнес өчен салым йөгенең югары дәрәжәсе;
- финанс ресурсларының түбән булуы;
- жир һәм күчәмсез милекнең булуы;
- энергетика инфраструктурасының булуы;
- яңа жиһазлар сатып алу белән бәйлә проблемалар.

Программаның максаты - кече һәм урта бизнесны үстерү өчен уңай шартлар тәэмин итү, инновацион икътисад формалаштыруда мөһим компонент буларак кече һәм урта бизнес санын арттыру һәм аларның көндәшлеккә сәләтлеләгән тәэмин итү, шулай ук төбәкнең социаль-икътисади үсеше проблемаларын хәл итүгә аларның өлешен арттыру.

бурычларны хәл итәргә кирәк :

1. Торак пунктта кече хужалыкларның тотрыклы үсеше өчен шартлар тудыру;
2. Эшқуарлык өчен кадрлар потенциалын үстерү;
3. Кече һәм урта бизнес өчен консультация хезмәтләренә сыйфатын яхшырту;
4. Икътисади яктан актив халыкны эшқуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү.

Программаның төп эшчәнлегә Программаның максатларына һәм бурычларына нигезләнәп формалаша.

Шул ук вакытта, диярлек һәр проблеманы хәл итү кысаларында, кече һәм урта бизнесны үстерүгә юнәлтелгән чаралар каралган, шул исәптән аларның санын арттыру һәм яңа эш урыннары булдыруны күздә тоткан бизнесны үстерү ягыннан да.

Программаның төп эшчәнлегенә үзенчәлекләре

Гомумән алганда, кече һәм урта бизнесны хуплау чараларын ике төп юнәлешкә бүләп була:

1. Кече һәм урта бизнес предприятиеләренә консультатив ярдәм күрсәтү эшчәнлегә ;
2. Эшқуарлыкны үстерү буенча башка эшчәнлекләр.

Эшқуарларга консультация ярдәме күрсәтү программасына түбәндәге чаралар кертеләчәк:

- Республика һәм федераль бюджетлардан бирелә торган эшқуарлыкка ярдәм программалары буенча мәгълүмати һәм консультация ярдәме күрсәтү;

Эшқуарлыкны үстерү өчен башка чаралар:

- кече һәм урта бизнесны үстерү проблемалары һәм аларны хәл итү юллары буенча сораштыру үткәру;
- гамәлдәге эшқуарлыкка ярдәм программалары кысаларында, законнардагы

үзгәрешләр һәм үсешләр аркасында килеп чыккан актуаль хокукый мәсьәләләр буенча кече һәм урта бизнес вәкилләре өчен очрашулар һәм семинарлар үткөрү;
- кече һәм урта бизнес субъектларына мәгълүмати ярдәм күрсәтү һәм үз бизнесларын булдыруны алга этәрү кампаниясен оештыру, шул исәптән яшьләр жәмгыяте арасында.

Максатлар һәм бурычлар буенча төп эшчәнлекләр исемлегенә Программа кушымтасында күрсәтелгән.

Программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары

Программа 2026 елдан 2028 елга кадәр гамәлгә ашырылачак.

3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру белән Әлки муниципаль районының Яңа Үргәгар авыл җирлегенә башкарма комитеты җитәкчелек итә :

- Программа чараларын гамәлгә ашыруны планлаштыруны, үзара бәйләнеше, координацияләүне һәм контрольдә тотуны оештыра;
- программа чаралары исемлеген, максатчан индикаторларны һәм Программаның нәтижелелек күрсәткечләрен әзерли һәм камилләштерә.

Программаны гамәлгә ашыруда Әлки муниципаль районының Яңа Үргәгар авыл җирлегенә башкарма комитеты гамәлгә куючы оешмалар белән хезмәттәшлек итә. Гамәлгә куючы оешмалар программа чараларын вакытында һәм сыйфатлы гамәлгә ашыру өчен җаваплы.

4. Программаның социаль-иқтисади нәтижелелеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирерчәк:

- кече һәм урта бизнесның эчке һәм тышкы базарларда көндәшлеккә сәләтлелеген арттыру;
- яңа эшләнмәләргә стимуллаштыру һәм яңа технологияләргә үсешен стимуллаштыру;
- кече һәм урта бизнес тарафыннан мәгълүмати технологияләргә куллануны киңәйтү;
- эшқуарлык эшчәнлегенә кызыксынуны арттыру юлы белән халык арасында эшлекле активлыкны үстерү;
- кече һәм урта бизнесның финанс һәм матди ресурсларга керүен тәэмин итүче механизмнарны камилләштерү;
- кече һәм урта бизнес өчен мәгълүмати һәм консультация ярдәме күрсәтүне яхшырту;
- дәүләт һәм муниципаль заказларны үтәү өчен кече һәм урта бизнес субъектларын җәлеп итү.

5. Программаны финанслау

Кече һәм урта бизнес субъектларына методологик, консультатив һәм мәгълүмати ярдәм күрсәтү, шулай ук финанс, мәгълүмати һәм башка ярдәм формаларын алу механизмнары турында мәгълүмат бирү максатыннан, җирле бюджеттан түбәндәге чаралар финанслана:

(мең сум)

Чара исеме	2026 ел ел	2027 ел ел	2028 ел ел
Кече һәм/яки урта бизнес өчен методик кулланмалар, мәгълүмати буклетлар, брошюралар, плакатлар һәм белешмәлекләр эшләү	1	1	1

Кушылта

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Яңа Урта авыл җирлегендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү" программасы нәтижеләрән бәйләү максатлары һәм күрсәткечләрә 2026-2028 елларга"

Төп вакыйгаларның исемә	Бурьчны үтәү	Башқаруычлар	Төп эшчәнлекләрнә тамамлау өчән соңгы сроклар	Нәтижеләлек күрсәткечләрә, үлчәү берәмлекләрә	Индикатор кыйммәтләрә			
					2026 ел	2027 ел	2028 ел	
<p>Максат: Кече һәм урта бизнесны үстерү өчән уңай шартлар тудыру, инновацион икътисад формалаштыруда төп компонент буларак кече һәм урта бизнес санын арттыру һәм аларның конкурентлыкка сәләтлеләген тәэмин итү, шулай ук торак пунктның социаль-икътисади үсешә проблемаларын хәл итүгә аларның өлешән арттыру.</p>								
Республика һәм федераль бюджетлар хисабына финанслана торган эшқуарлыкка ярдәм программалары буюнча мәгълүмати һәм консультация ярдәмә күрсәтү	3	Авыл җирлөгә Башқарма комитетты	2026-2028 еллар	Субъектларга күрсәтелгән консультацияләр саны кече һәм урта эшқуарлык; берәмлекләр	3	3	3	
Сораштыру үткерү кече бизнесны үстерү проблемалары урта бизнес аларны чишү юллары	4	Авыл җирлөгә Башқарма комитетты	2026-2028 еллар	Үткерелгән тикшеренүүләр саны, берәмлек	2	2	2	

Кече һәм урта бизнес вакилларга өчен хәзерге юридик мәсьәләләр бунча очрашулар һәм семинарлар үткерү Үзгәреш һәм үсеш законнар, шулай ук гамәлдәге программалар кысаларында эшқуарлыкка ырдәм	1	Авыл жирлөгө башқарма комитеты	2026-2028 еллар	Үткерелгән семинарлар саны, бөрәмлек	1	1	1	
Яшылар жәмгыятге белән бөрлөктә аларны яшылар эшқуарлыкна жәлеп итү	2	Авыл жирлөгө башқарма комитеты	2026-2028 еллар	Үткерелгән чаралар саны, бөрәмлек	2	2	2	
Кече һәм/яки урта бизнес өчен методик кулланмалар, мәтълүмати буклетлар, брошюралар, плакатлар һәм бөлешмәлекләр эшләү	1	Авыл жирлөгө башқарма комитеты	2026-2028 еллар	Үткерелгән чаралар саны, бөрәмлек	1	1	1	